

# DEKLARACJA RZYMSKA PIĄTEJ ŚWIATOWEJ KONWENCJI PARLAMENTARZYSTÓW NA RZECZ TYBETU

## DEKLARACJA

### I. PREAMBUŁA

*Piąta Światowa Konwencja Parlamentarzystów na rzecz Tybetu, odbywająca się w Rzymie 18 i 19 listopada 2009 r.*

- broni praw ludności tybetańskiej do własnej tożsamości, kultury i sposobu życia;
- potwierdza swoje głębokie oddanie sprawie narodu tybetańskiego i pokojowej drodze, którą wybrał pod przywództwem Jego Świątobliwości Dalajlamy;
- ponownie wyraża przekonanie o decydującej roli parlamentów i organów parlamentarnych w uwrażliwianiu rządów i instytucji międzynarodowych na trudną sytuację w Tybecie oraz w formułowaniu strategii politycznych dla dobra mieszkańców Tybetu;
- nawiązuje do czterech poprzednich spotkań Światowego Konwentu na rzecz Tybetu, do uchwalonych przez nie rezolucji i programów, oraz do wpływu powstałych ich wyniku inicjatyw i działań;
- dąży do rozwiązania sprawy tybetańskiej, która gwarantowałaby prawdziwą autonomię dla ludności Tybetu w ramach Konstytucji Chińskiej Republiki Ludowej;
- stanowczo oświadcza, że przesłanie Światowej Konferencji Parlamentarzystów na rzecz Tybetu nie jest skierowane przeciwko Chinom, lecz stanowi wyraz poparcia dla sprawiedliwości i prawdy, jak również przekonania, że Tybetańczycy i Chińczycy mogą znaleźć sposób na koegzystencję na zasadach wzajemnego szacunku.

### II. WNIOSKI

*Uczestnicy Piątej Światowej Konwencji Parlamentarzystów na rzecz Tybetu -*

STWIERDZAJĄ, że od ostatniego spotkania Światowego Konwentu Parlamentarzystów na rzecz Tybetu w 2005 roku sytuacja w Tybecie pogorszyła się z powodu nałożenia przez Rząd Chińskiej Republiki Ludowej surowych sankcji na Tybetańczyków oraz twardszej polityki wobec Dalajlamy i jego dążeń do uzyskania autonomii;

POCZULI SIĘ ZAINSPIROWANI zapoczątkowanymi w marcu 2008 roku protestami politycznymi, w których Tybetańczycy na obszarze całej Wyżyny Tybetańskiej na niespotykaną przedtem skalę i w przeważającej mierze w pokojowy sposób wyrazili swoje niezadowolenie z powodu nieustannych represji ze strony chińskich władz;

BYLI ZANIEPOKOJENI, że władze Chin w odpowiedzi na protesty zaangażowały służby bezpieczeństwa, zatrzymując na całej Wyżynie Tybetańskiej 735 Tybetańczyków (udokumentowane przypadki aresztowań) za korzystanie z przysługujących im praw do wolności słowa, wyznania, zgromadzeń i zrzeszania się;

WYRAZILI OBURZENIE w związku z egzekucją Tybetańczyków bez zastosowania właściwych

procedur prawnych prawa międzynarodowego;

UZNALI, że Chińska Republika Ludowa, która deklaruje chęć bycia odpowiedzialnym członkiem społeczności międzynarodowej, powinna przyjąć, że z taką pozycją wiąże się zobowiązanie do ochrony i poszanowania zamieszkujących jej terytorium narodów, zgodne z międzynarodowymi standardami prawnymi, a w szczególności z prawami człowieka zagwarantowanymi w Karcie Narodów Zjednoczonych oraz w Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka;

UZNALI, że na Chińskiej Republice Ludowej spoczywa moralny obowiązek, by zająć się uzasadnionymi skargami Tybetańczyków poprzez wykorzystanie bezstronnych organów administracyjnych działających zgodnie z międzynarodowymi standardami prawnymi, poszanowanie wolności wyznania i słowa, ochronę prawa Tybetańczyków do wyrażania ich kulturowej odmienności i sposobu życia oraz poprzez wprowadzenie prawdziwej autonomii;

ZAPOZNALI SIĘ z najnowszymi dokumentami wydanymi przez organy Organizacji Narodów Zjednoczonych, włączając w to Biuro Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka, Radę ds. Praw Człowieka oraz Komitet ds. Zakazu Stosowania Tortur, rządy narodowe i organizacje pozarządowe, dotyczącymi systematycznego gwałcenia praw człowieka przez władze Chin w stosunku do Tybetańczyków;

PRZYJĘLI DO WIADOMOŚCI, że Chińska Republika Ludowa podpisała i ratyfikowała Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych Narodów Zjednoczonych, lecz ubolewają z powodu poważnych braków w jego wdrażaniu, co stanowi główną przyczynę niezadowolenia Tybetańczyków;

PRYZNALI, że istnieje potrzeba ciągłej pomocy zarówno dla osiadłych, jak i dla nowo przybywających uchodźców z Tybetu, w tym wielu małych dzieci; działanie to powinno objąć także wsparcie humanitarne, edukację, pomoc medyczną oraz rewitalizację osiedli;

WYRAZILI ZANIEPOKOJENIE z powodu biologicznej degradacji Wyżyny Tybetańskiej, tzw. „Trzeciego Bieguna”, wynikającej ze zmian klimatycznych spowodowanych przez emisje gazów cieplarnianych, błędne zarządzanie zasobami naturalnymi przez zakłady komercyjne oraz rząd Chin, a także z powodu przesiedleń tybetańskich nomadów do stałych społeczności, co uniemożliwia im prowadzenie tradycyjnego stylu życia oraz pielęgnowanie trawiastych obszarów Tybetu;

UZNALI, że chińska polityka łagodzenia i przystosowywania się do efektów zmian klimatycznych na Wyżynie Tybetańskiej ma wpływ na miliardy ludzi w Azji i że włączenie w te działania oraz wykorzystanie doświadczenia Tybetańczyków, jest nieodzowne do pomyślnego wdrożenia polityki przeciwdziałania zmianom klimatycznym;

DOCENILI nieoszacowaną pomoc, zarówno finansową, jak i udzielaną w innych formach, przekazywaną przez rządy i obywateli, która przyczynia się do dobrostanu ludności tybetańskiej oraz wspomaga jej starania, by zachować własną tożsamość, a w szczególności pomoc rządu i ludności Indii;

STWIERDZILI, że międzynarodowe poparcie dla dialogu, w tym oświadczenia rządowe, miały kluczowe znaczenie dla stworzenia warunków do rozpoczęcia kolejnych rund rozmów, co nastąpiło później tego roku;

UZNALI, że aby negocjacje między rządem Chin i przedstawicielami Dalajlamy były efektywne, koniecznym jest, żeby ich formuła była przejrzysta oraz by odbywały się one pod należytym

międzynarodowym nadzorem;

UZNALI, że Jego Świątobliwość Dalajlama, mimo nieprzerwanej okupacji Tybetu, jest szczerze oddany „drodze środka” i nie dąży do niepodległości Tybetu;

UZNALI, że Memorandum w Sprawie Autonomii Narodu Tybetańskiego, zaproponowane przez przedstawicieli Dalajlamy, jest zgodne z prawami zapisanymi w Konstytucji Chińskiej Republiki Ludowej;

ROZWAŻYLI przypadki wielu autonomicznych regionów na świecie, podając m.in. przykład Trydentu – Południowego Tyrolu we Włoszech, który pokazał, że konflikty mogą być przewyciężone poprzez poszanowanie podstawowych praw odmiennych narodów i mniejszości etnicznych i językowych oraz umożliwienie im korzystania z prawa do autonomii, przy jednoczesnym respektowaniu spójności terytorialnej państwa;

POTWIERDZILI znaczenie łagodzenia konfliktów i nieporozumień bez stosowania przemocy oraz potencjał pokojowego przywództwa uosabianego przez Jego Świątobliwość Dalajlamę, dla pokoju i stabilności w Chińskiej Republice Ludowej; oraz

PONOWNIE ZATWIERDZILI, rezolucje i deklaracje uchwalone na wszystkich poprzednich Światowych Konferencjach Parlamentarzystów na rzecz Tybetu, włączając w to uznanie Jego Świątobliwości Dalajlamy oraz Rządu Tybetu na Wychodźstwie za prawowitych przedstawicieli ludności tybetańskiej.

### **III. DZIAŁANIA**

ZATEM, na konwencji postanowiono:

WYRAZIĆ POPARCIE dla poważnych negocjacji pomiędzy Rządem Chin a przedstawicielami Dalajlamy, mających na celu sensowne rozwiązanie sprawy tybetańskiej, za wykorzystaniem Memorandum w Sprawie Autonomii jako realnej i konstruktywnej podstawy do takich negocjacji;

WEZWĄĆ rządy, by przekonały Chińską Republikę Ludową do respektowania w pełni fundamentalnych praw i wolności człowieka w odniesieniu do Tybetańczyków oraz do uznania ich prawa do faktycznego udziału we wszystkich kwestiach dotyczących ich teraźniejszości i przyszłości;

PRZEKONAĆ rządy państw, by uznały, że pomoc strony trzeciej, jest konieczna do wznowienia dialogu oraz do zagwarantowania jego przejrzystości;

WEZWĄĆ Chińską Republikę Ludową do ratyfikacji Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych;

ZACHĘCIĆ rządy do poszukiwania procedur umożliwiających międzynarodową współpracę w walce ze zmianami klimatycznymi w Tybecie, włączając w to bezpośredni udział jednostek tybetańskich. W tym celu, uczestnicy konwencji napiszą i opublikują list otwarty podkreślający kluczowe znaczenie Tybetu, jako „Trzeciego Bieguna”. Nastąpi to przed Konferencją Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu w Kopenhadze;

ZOBOWIĄZAĆ się do zaangażowania odpowiednich rządów i instytucji w nadzorowanie, czy Jego Świątobliwość Dalajlama jest stosownie przyjmowany w trakcie spotkań z przywódcami i przedstawicielami władz;

ZOBOWIĄZAĆ się do tworzenia wewnątrz rządów komórek odpowiedzialnych za szerzenie informacji i wdrażanie strategii dla dobra Tybetu, np. określenia lub stworzenia biura, które zajmowałoby się sprawami Tybetu w ramach organu wykonawczego rządu;

ZOBOWIĄZAĆ się do ustalenia listy członków międzynarodowej sieci parlamentarzystów działających na rzecz Tybetu. Po konsultacjach z Tybetańskim Parlamentem na Wychodźstwie wybiorą oni sekretariat. Sieć ta ułatwi lepsze współdziałanie grup parlamentarnych, wymianę doświadczeń i realizację krótkoterminowego planu działania, który zakłada:

- (1) wprowadzenie rezolucji lub wniosków w parlamentach odzwierciedlających główne punkty Deklaracji Światowej Konwencji Parlamentarzystów na rzecz Tybetu;
- (2) zwrócenie się z prośbą do parlamentarzystów o przedstawienie, także na forum międzynarodowym, pełnego sprawozdania dotyczącego realizowanej przez ich rządy polityki wobec Tybetu, w zakresie praw człowieka, ochrony środowiska, bezpieczeństwa, rozwoju oraz innych rodzajów wsparcia ekonomicznego i geopolityki;
- (3) poszukiwanie konkretnych narodowych i lokalnych, rządowych i prywatnych środków wsparcia dla programów, które wspierają społeczności tybetańskie, wliczając w to wsparcie na terenie Tybetu oraz dla uchodźców osiadłych, jak i nowo przybyłych;
- (4) angażowanie się w wymiany parlamentarne z ustawodawcami chińskimi oraz kontakt z chińskimi wyborcami;
- (5) odwiedzenie Tybetu w ramach wielonarodowej delegacji parlamentarnej mającej na celu ocenę sytuacji na miejscu, w tym ocenę położenia tybetańskich nomadów i więźniów politycznych;
- (6) organizowanie spotkań parlamentarnych w komisjach spraw zagranicznych i/albo ds. praw człowieka z przedstawicielami Tybetu oraz, po uzyskaniu zgody, przedstawicielami Rządu Chin, w celu dyskusji nad sytuacją polityczną i humanitarną Tybetu;
- (7) zorganizowanie kampanii dla poparcia tej deklaracji i zebrania podpisów parlamentarzystów, członków narodowych i lokalnych rządów demokratycznych, partii politycznych, organizacji religijnych, przywódców społeczności, laureatów nagrody Nobla, opiniodawców i wszystkich ludzi dobrej woli na całym świecie.

Tłumaczenie: Centrum języków obcych RhubarB, tel: +48 517 439 915, www: [www.rhubarb.pl](http://www.rhubarb.pl)  
Redakcja: JS